

## Bijlage capaciteitsstarief

Ik ben voor het invoeren van een capaciteitsstarief echter:

1. Er kan niet worden uitgegaan dan de stroomleverancier en netbeheerder het maximale aangesloten vermogen kunnen leveren (artikel 3.16). Het eiland zou een enorme ondercapaciteit hebben indien alle verbruikers een keer tegelijk van hun maximale aansluiting gebruik maken. Het tarief zou dus gekoppeld moeten zijn aan het opgestelde vermogen en de vaste netwerk kosten. Hier mag niet in verborgen worden dat het onderhoud van het netwerk jaren heeft platgelegen. Een deel van het capaciteitsstarief zou dus ook bij de energie leverancier terecht moeten komen. Deze heeft immers het opgestelde vermogen geïnvesteerd en heeft dat te onderhouden.

2. Het uitgangspunt dat de verbruikskosten in de toekomst omlaag gaan en dat zodoende het capaciteitsstarief meer kosten zou moeten dekken betwijfel ik. Het eiland zal altijd deels afhankelijk zijn van brandstof en de brandstof kosten hebben historisch gezien alleen een stijgende lijn gekend. Wind energie is efficiënt maar de duurzaamheid van de windmolens in het Caribisch gebied moet zich nog bewijzen. Er moet zodoende een goede balans zijn tussen de werkelijke kosten en fictieve plus exploitatie kosten. Een beter netbeheer, het gebruik maken van een centraal en decentrale zonnestroom systemen, electriciteitskabels onder de grond zullen uiteindelijk ook leiden tot lagere kosten voor het netwerk en opgesteld vermogen (een zonnepaneel vergt veel minder onderhoud dan een generator of windmolen). Het capaciteitsstarief moet zodoende niet te hoog worden ingeschaald en/of kunnen worden aangepast als de vaste kosten verminderen.

### 3. Pagabon

Op Bonaire kennen we een pre-paid stroom systeem. Men koopt vooraf "stroom tikken". Met de invoering van het capaciteitsstarief ontstaat er een probleem met het Pagabon systeem. Immers betalen deze verbruikers alleen naar verbruik en niet naar aansluiting. Het aantal Pagabon aansluiting stijgt momenteel explosief. De enige faire manier om deze verbruikers mee te laten betalen is om ze toch weer een maandelijks vergoeding te laten betalen. Dit geeft echter dan weer de betalingsproblemen waar deze groep nu net door de invoering van Pagabon van af is. Een verdeling over het Pagabon tarief (de "tikken") is niet eerlijk naar andere burgers. Immers kan een Pagabon gebruiker dan wel 2 weken per jaar stroom afnemen en de rest van het jaar betaald hij niet mee. Een oplossing welke voor iedereen rechtvaardig en gelijk is, is in dit geval lastig te maken.

Met vriendelijke groet,

Norman van Holst Norman  
Kaya Akuario 4a Belnem Bonaire